

**НАРЕДБА № 2 ОТ 9 ЯНУАРИ 2012 Г. ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА
КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА "МОНТЪОР НА ПОДЕМНО-
ТРАНСПОРТНА ТЕХНИКА"**

В сила от 27.01.2012 г.

Издадена от Министерството на образованието, младежта и науката

Обн. ДВ. бр.8 от 27 Януари 2012г.

**Раздел I.
Общи положения**

Чл. 1. С тази наредба се определя Държавното образователно изискване (ДОИ) за придобиването на квалификация по професията 525060 "Монтьор на подемно-транспортна техника" от област на образование "Техника" и професионално направление 525 "Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства" съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията 525060 "Монтьор на подемно-транспортна техника" съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на втора степен на професионална квалификация за специалностите 5250601 "Подемно-транспортна техника, монтирана на пътни транспортни средства", 5250602 "Подемно-транспортна техника с електрозадвижване" и 5250603 "Пристанищна механизация".

Чл. 3. Въз основа на ДОИ по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 2 и 3 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват учебен план и учебни програми за обучението по специалностите по чл. 2.

Раздел II. Съдържание на Държавното образователно изискване

Чл. 4. (1) С ДОИ по чл. 1 се определя равнището на задължителната професионална подготовка в края на обучението по професията, което гарантира на обучаемия възможност за упражняване на професията 525060 "Монтьор на подемно-транспортна техника".

(2) Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията "Монтьор на подемно-транспортна техника" определя общата, отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка за професията, както и задължителната чуждоезикова подготовка по професията и избираемата подготовка.

(3) Съдържанието на всеки вид задължителна професионална подготовка по ал. 2 включва:

1. необходимите професионални компетенции (знания, умения и професионално-личностни качества);
2. тематичните области, от които се формира съдържанието на учебните предмети/модули.

Чл. 5. С ДОИ по чл. 1 се определят и входящото минимално образователно равнище, описанието на професията, целите на обучението, резултатите от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. Учебните планове и учебните програми за обучение по професията, действащи към влизане в сила на тази наредба, се прилагат до разработването и утвърждаването на учебните планове и учебните програми по чл. 3.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 17, т. 3 във връзка с чл. 16, т. 7 от Закона за народната просвета и отменя Наредба № 19 от 2006 г. за придобиване на квалификация по професия "Монтьор на подемно-транспортна техника" (ДВ, бр. 20 от 2007 г.).

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение към чл. 2

Държавно образователно изискване за придобиване на квалификация по професията "Монтьор на подемно-транспортна техника"

Професионално направление:		
525	Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства	
Наименование на професията:		
525060 Монтьор на подемно-транспортна техника		
Специалности:		Степен на професионална квалификация:
5250601	Подемно-транспортна техника, монтирана на пътни транспортни средства	Втора
5250602	Подемно-транспортна техника с електрозадвижване	Втора
5250603	Пристанищна механизация	Втора

1. Входни характеристики

1.1. Изисквания за входящо минимално образователно равнище за ученици и за лица, навършили 16 години

За придобиване на втора степен на професионална квалификация по професията "Монтьор на подемно-транспортна техника" от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 ЗПОО (утвърден от министъра на образованието, младежта и науката със Заповед № РД-09-413 от 12.05.2003 г., посл. изм. и доп. със Заповед № РД-09-748 от 13.06.2011 г.) входящото минимално образователно равнище е:

- за ученици - завършено основно образование или завършен клас от средното образование при срок на обучението до 4 години (рамкова програма Б) или завършено основно образование при срок на обучението 4 години (рамкова програма В);

- за лица, навършили 16 години - завършен клас от средното образование или завършено средно образование при срок на обучението 1 година (рамкова програма Б) или завършено основно образование при срок на обучението 4 години (рамкова програма В).

1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За обучение по професията "Монтьор на подемно-транспортна техника" с придобиване на втора степен на професионална квалификация не се изисква кандидатите да притежават по-ниска степен на професионална квалификация или професионален опит.

За лица с професионален опит по професията може да се организира надграждащо обучение. Съдържанието на обучението се определя след сравнение на компетенциите и резултатите от ученето, описани в Държавното образователно изискване (ДОИ) за придобиване на квалификация по професията.

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Монтьорът на подемно-транспортна техника извършва техническо обслужване и ремонт на подемно-транспортна техника - демонтира и монтира всички възли и агрегати, отстранява повреди и открива причините за тях, извършва следремонтни изпитания на подемно-транспортна техника, транспортира и работи с тази техника в зависимост от притежаваните правоспособности.

Монтьорът спазва инструкциите за техническо обслужване и ремонт на подемно-транспортна техника и за качествено извършване на операциите, носи отговорност за продължителната и безопасна експлоатация на техниката. По време на работа с подемно-транспортна техника той трябва да следи периодично експлоатационните параметри, за да не се допусне авария. Отговаря за собствената си безопасност и тази на лицата, които могат да пострадат от неговите действия.

Лицата, упражняващи тази професия, трябва да имат технически усет и способности, професионализъм, издръжливост на напрегната работа и стрес, прецизност, съобразителност.

Условията на труд са с нарушени санитарно-хигиенни норми на работната среда и зависят от вида на дейността, която се извършва, от местонахождението на машината и възможностите на фирмата. Работното място може да бъде в стационарни ремонтни помещения или в подвижни работилници на обекта, където работи подемно-транспортната техника. В зависимост от вида и конструктивните особености на

машината работното място на машиниста (водача) е разположено върху нея (без или с кабина) или се управлява дистанционно. Работната площадка може да бъде на открито или в закрити помещения. Някои видове подемно-транспортна техника работят с по-малка интензивност при зимни условия.

Лицата, упражняващи професията (монтъори или машинисти), по-често работят през деня, на едносменен или двусменен режим на работа или при ненормиран работен ден. Задължително е осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд.

В своята работа монтъорът използва: комплекти техническа документация (правилници, наредби, инструкции, чертежи, схеми, табла, работни карти и др.), съвременна справочна и каталожна литература, инструменти и приспособления (чертожни, измерителни, механични, електрически, пневматични), уреди, агрегати, съвременни средства за диагностика, необходими за техническото обслужване и ремонт на подемно-транспортна техника, резервни части, горива, масла, компютър с интернет и професионален софтуер, съответната подемно-транспортна техника и МПС, за чието управление трябва да притежава правоспособност за управление; работно облекло, лични и колективни предпазни средства.

За да има право да управлява подемно-транспортна техника, лицето, придобило втора степен на професионална квалификация по професията "Монтъор на подемно-транспортна техника", трябва да получи правоспособност при условията на Наредба № 1 от 2002 г. за условията и реда за придобиване и признаване на правоспособност за упражняване на професии по управление на товароподемни кранове и подвижни работни площадки, издадена от министъра на образованието и науката и министъра на труда и социалната политика (ДВ, бр. 28 от 2002 г.), Наредба № 1 от 2006 г. за придобиване или признаване на правоспособност за работа с електрокари и мотокари в предприятията, издадена от министъра на образованието и науката (ДВ, бр. 37 от 2006 г.), Наредба № 37 от 2002 г. за условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства (МПС) и условията и реда за издаване на разрешение за тяхното обучение, издадена от министъра на транспорта и съобщенията (ДВ, бр. 82 от 2002 г.), и Наредба № 9 от 2005 г. за изискванията за експлоатационна годност на пристанищата, издадена от министъра на транспорта и съобщенията (ДВ, бр. 65 от 2005 г.).

За целта обучението по различните специалности от професията "Монтъор на подемно-транспортна техника" включва и подготовка за придобиване на правоспособности за управление на различна подемно-транспортна техника и МПС (в зависимост от желанието на обучаваните и възможностите на обучаващата институция), както следва:

Специалност 5250601 "Подемно-транспортна техника, монтирана на пътни транспортни средства" за:

- машинист на кранове стрелови тип, монтирани на автомобили или на самоходни или несамоходни шасита - II степен - за кранове с товароподемност до 16 тона;
- машинист на подвижни работни площадки;
- работа с електрокари и мотокари в предприятията;

· управление на МПС от категория "В" и "С" съгласно изискванията на Наредба № 37 от 2002 г. на министъра на транспорта и съобщенията за условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на МПС и условията и реда за издаване на разрешение за тяхното обучение (ДВ, бр. 82 от 2002 г.).

Специалност 5250602 "Подемно-транспортна техника с електрозадвижване" за:

- машинист на мостови и козлови кранове - II степен, с товароподемност до 40 тона;
- машинист на кулокранове - II степен, с товарен момент до 160 тонметра;
- машинист на щабелни кранове;

· управление на МПС от категория "В" съгласно изискванията на Наредба № 37 от 2002 г. на министъра на транспорта и съобщенията за условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на МПС и условията и реда за издаване на разрешение за тяхното обучение (ДВ, бр. 82 от 2002 г.).

Специалност: 5250603 "Пристанищна механизация" за:

- машинист на портални кранове - II степен, с товароподемност до 40 тона;
- машинист на мостови и козлови кранове - II степен, с товароподемност до 40 тона;
- работа с електрокари и мотокари в предприятията;

· управление на МПС от категория "В" съгласно изискванията на Наредба № 37 от 2002 г. на министъра на транспорта и съобщенията за условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на МПС и условията и реда за издаване на разрешение за тяхното обучение (ДВ, бр. 82 от 2002 г.).

Ако обучаващата институция има възможност и обучаваните желаят, може да се организира чрез предвидените в учебния план часове за ЗИП допълнително обучение за придобиване на правоспособности за управление и на други товароподемни кранове съобразно изискванията на посочената Наредба № 1 за условията и реда за придобиване и признаване на правоспособност за упражняване на професии по управление на товароподемни кранове и подвижни работни площадки, издадена от министъра на образованието и науката и министъра на труда и социалната политика (ДВ, бр. 28 от 2002 г.).

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Лице, придобило втора степен на професионална квалификация по дадена специалност от професията "Монтьор на подемно-транспортна техника", може да се обучава по друга специалност от същата професия, като се зачитат резултатите от обучението му по общата задължителна общообразователна подготовка - единна за всички професионални направления, по отрасловата задължителна професионална подготовка - единна за всички професии от професионално направление "Моторни превозни

средства, кораби и въздухоплавателни средства", и по специфичната за професията "Монтър на подемно-транспортна техника" задължителна професионална подготовка.

Лице, придобило втора степен на професионална квалификация по дадена специалност от професията "Монтър на подемно-транспортна техника", може да се обучава по същата специалност от друга професия на професионално направление "Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства", като се зачитат резултатите от обучението му по общата задължителна общообразователна подготовка - единна за всички професионални направления, и по отрасловата задължителна професионална подготовка - единна за всички професии от това професионално направление.

Придобилите втора степен на професионална квалификация "Монтър на подемно-транспортна техника" могат да продължат обучението си за придобиване на трета степен на професионална квалификация по същата специалност от професия "Техник по подемно-транспортна техника".

Притежаващите правоспособност за управление на определен вид и степен товароподемни кранове могат да продължат обучението си за придобиване правоспособност за управление на друг вид товароподемни кран и по-висока степен по съкратени програми съобразно изискванията на Наредба № 1 от 2002 г. за условията и реда за придобиване и признаване на правоспособност за упражняване на професии по управление на товароподемни кранове и подвижни работни площадки, издадена от министъра на образованието и науката и министъра на труда и социалната политика (ДВ, бр. 28 от 2002 г.).

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД - 2011), утвърдена със Заповед № РД-01-931 от 27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, изм. и доп. със заповеди № РД-01-204 от 28.02.2011 г., РД-01-426 от 30.05.2011 г. и РД-01-529 от 30.06.2011 г.

Лицата, придобили втора степен на професионална квалификация по професията "Монтър на подемно-транспортна техника", могат да заемат длъжностите 7231-2001 Автомонтър, 7231-2005 Монтър, двигатели на моторнопревозни средства, 7233-2026 Монтър, промишлено оборудване, 7233-2031 Монтър, ремонт на машини и оборудване, 8322-2002 Шофьор, лек автомобил до 9 места, 8322-2003 Шофьор, линейка, 8322-2004 Шофьор, пощенски автомобил, 8322-2005 Шофьор, такси, 8322-2006 Шофьор, лекотоварен автомобил, 8332-2001 Шофьор, противопожарен автомобил, 8332-2002 Шофьор, платформа, 8332-2003 Шофьор, самосвал, 8332-2004 Шофьор, специален тежкотоварен автомобил, 8332-2005 Шофьор, тежкотоварен автомобил - 12 и повече тона, 8332-2006 Шофьор, товарен автомобил (международни превози), 8332-2007 Шофьор, цистерна, 8343-2003 Шофьор, автокран, 8343-2001 Кранист, 8343-2002 Кранист (подвижен), 8343-2006 Машинист, автовишка, 8344-2003 Водач, електрокар, 8344-2004 Водач, мотокар, 8344-2001 Водач (оператор, открита платформа с повдигащо устройство), 8343-2016 Оператор, мост, както и други длъжности, включени при актуализиране на НКПД.

3. Цели на обучението

3.1. Цели на обучението по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- знае и спазва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд;
- опазва околната среда;
- осъществява ефективни комуникации при изпълнение на трудовата си дейност в работен екип (умее да формулира проблеми, да задава въпроси и да прави отчет за извършената работа);
- познава стопанското устройство на страната, разбира съществуващите икономически отношения, процеси и явления и прави изводи за факторите, които ги пораждат;
- познава и спазва правата и задълженията си като участник в трудовия процес съгласно Кодекса на труда;
- участва при разпределяне на задачите, съдейства и търси помощ от членовете на екипа, отнася се с чувство за отговорност при изпълнение на задачата, която му е възложена;
- разбира своята роля в трудовия процес и съзнава необходимостта от повишаване на квалификацията си.

3.2. Цели на обучението по отрасловата задължителна професионална подготовка - единна за всички професии от професионално направление "Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- разпознава, разчита и използва техническа документация - справочници, чертежи, схеми, скици, инструкции и др.;
- познава свойствата, начините за обработка и приложението на основните конструкционни и експлоатационни материали;
- познава и използва инструменти, уреди, приспособления, стендове, необходими за изпълнение на трудовите дейности;
- знае основните машинни елементи, съединения, възли и агрегати;
- познава основните принципи на автоматизацията;
- притежава общи познания по електротехника, електроника, хидравлика и пневматика.

3.3. Цели на обучението по специфичната за професията "Монтьор на подемно-транспортна техника" задължителна професионална подготовка

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- знае предназначението, устройството, конструктивните особености и характерните неизправности на товароподемните механизми;
- спазва изискванията на Наредбата за безопасната експлоатация и техническия надзор на повдигателни съоръжения, приета с ПМС № 199 от 2010 г. (ДВ, бр. 73 от 2010 г.);
- транспортира безопасно подемно-транспортна техника;
- спазва разпоредбите на Закона за движение по пътищата;
- прилага усвоените знания и умения за правилно организиране на работното място по време на техническо обслужване, ремонт и експлоатация на подемно-транспортна техника;
- измерва, изпитва и анализира всички величини, необходими при диагностика, техническо обслужване, ремонт и експлоатация на подемно-транспортна техника;
- умее да оценява конкретните ситуации на работното си място и съобразно с тях да извършва необходимите трудови дейности;
- изпълнява трудовите си задължения съобразно нормативните изисквания;
- познава организацията на фирмата и правомощията на длъжностните лица;
- намира и съхранява информация в компютъра, създава елементарен текст, намира информация в интернет;
- ползва техническа документация и осъществява кратка комуникация на чужд език.

4. Резултати от ученето

Компетенции	Резултати от ученето
	Обучаваният трябва да:
Общи за професията "Монтьор на подемно-транспортна техника"	
1. Спазва правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазва околната среда при изпълнение на служебните си задължения	1.1. Започва работа след преминаване на съответните форми на обучение и инструктажи по безопасност на труда 1.2. Избира и използва правилно лични предпазни средства и работно облекло 1.3. Обезопасява и поддържа чисто работното място 1.4. Използва изправни и безопасни инструменти и приспособления 1.5. Спазва правилата за безопасна работа с инструменти и приспособления 1.6. Работи с подемно-транспортна техника, спазвайки

	<p>изискванията на Наредбата за безопасната експлоатация и техническия надзор на повдигателни съоръжения (БЕТНПС)</p> <p>1.7. Събира, съхранява и изхвърля отпадните материали на определените за целта места при спазване на изискванията за опазване на околната среда</p> <p>1.8. Разпознава опасни ситуации, които могат да възникнат в процеса на работа, и реагира правилно при аварии</p> <p>1.9. Опазва живота и здравето - своя и на околните</p> <p>1.10. Спазва изискванията за противопожарна безопасност и реагира правилно при пожар</p> <p>1.11. Оказва долекарска помощ на пострадал при трудова злополука</p>
<p>2. Извършва техническо обслужване на подемно-транспортна техника (ПТТ)</p>	<p>2.1. Подготвя и обезопасява работното си място</p> <p>2.2. Подбира и използва правилно инструменти и приспособления за техническо обслужване</p> <p>2.3. Ползва документация, издадена от фирмата производител, на български и чужд език за техническо обслужване на подемно-транспортна техника</p> <p>2.4. Извършва външен оглед на подемно-транспортна техника</p> <p>2.5. Измерва и отчита правилно с помощта на контролно-измерителна техника, диагностично-регулировъчна литература, спомагателна техника, инструменти и приспособления</p> <p>2.6. Анализира диагностичните признаци, определящи техническото състояние на подемно-транспортната техника</p> <p>2.7. Прилага в правилна технологична последователност операциите от техническото обслужване съгласно инструкциите</p>
<p>3. Извършва подготовка за ремонт на подемно-транспортна техника и нейните възли</p>	<p>3.1. Подготвя и обезопасява работното си място</p> <p>3.2. Запознава се с техническото състояние на подемно-транспортна техника: визуално, от придружаващата го документация, чрез устна информация от машиниста, който е работил с нея</p> <p>3.3. Почиства и измива подемно-транспортна техника</p> <p>3.4. Придвижва подемно-транспортна техника до мястото за ремонт</p> <p>3.5. Подбира и използва правилно инструменти, приспособления, уреди, стендове за демонтаж и дефектовка съгласно предназначението им</p> <p>3.6. Демонтира подемно-транспортна техника и нейните възли и механизми</p> <p>3.7. Почиства и измива възлите и елементите, като следи за техническото им състояние</p>

	3.8. Прави дефектовка на елементите и определя годността им чрез оглед, замервания на параметри и величини, специални методи
4. Извършва ремонт на подемно-транспортна техника	4.1. Подготвя и обезопасява работното си място 4.2. Прави заявка и получава материали, резервни части, възли
	4.3. Подбира и използва правилно инструменти и приспособления за ремонт съгласно предназначението им 4.4. Извършва ремонт на възлите и елементите от подемно-транспортна техника, използвайки знанията си за свойствата и начините за обработка на основните конструкционни материали 4.5. Спазва технологичната последователност на ремонтните работи 4.6. Разчита скици, чертежи, схеми на подемно-транспортна техника и възли от нея 4.7. Съставя протоколи, попълва дневници и ведомости 4.8. Съхранява информация в компютъра, създава текст, таблици, графики и др.
5. Сглобява и изпитва подемно-транспортна техника	5.1. Подготвя работното си място съобразно изискванията за безопасност 5.2. Подбира и използва правилно инструменти и приспособления за монтаж съгласно предназначението им 5.3. Сглобява възлите и механизмите на подемно-транспортна техника 5.4. Регулира възли и механизми от подемно-транспортна техника 5.5. Сглобява цялата подемно-транспортна техника в съответствие с изискванията, посочени в инструкцията за ремонт 5.6. Изпитва подемно-транспортна техника на празен ход и под товар 5.7. Съставя протоколи, попълва дневници и ведомости 5.8. Съхранява информация в компютъра и умее да създава текст, таблици, графики и др.
6. Работи с подемно-транспортна техника	6.1. Транспортира подемно-транспортна техника 6.2. Разчита на български и чужд език товароподемните характеристики на подемно-транспортна техника от техническата документация 6.3. Използва правилно товароподемните характеристики по време на експлоатация на подемно-транспортна техника 6.4. Използва предварително изготвени схеми за работа при товаро-разтоварни дейности с подемно-транспортна техника

	<p>6.5. Избира подходящи товарозахващащи приспособления</p> <p>6.6. Следи изменението на експлоатационните параметри по време на работа с подемно-транспортна техника</p>
<p>Специфични за специалност 5250601 "Подемно-транспортна техника, монтирана на пътни транспортни средства"</p>	
<p>7. Провежда техническо обслужване на подемно-транспортна техника, монтирана на пътни транспортни средства</p>	<p>7.1. Спазва инструкциите, предоставени от фирмата производител, относно периода и съдържанието на техническото обслужване</p> <p>7.2. Провежда операциите от техническото обслужване, специфични за съответната подемно-транспортна техника, монтирана на пътни транспортни средства</p> <p>7.3. Извършва операциите от техническото обслужване, специфични за съответните пътни транспортни средства, върху които е монтирана подемно-транспортна техника</p>
<p>8. Извършва ремонт на подемно-транспортна техника, монтирана на пътни транспортни средства</p>	<p>8.1. Открива и отстранява дефекти по елементите и механизмите на пътните транспортни средства и монтираната върху тях подемно-транспортна техника</p> <p>8.2. Спазва инструкцията, предоставена от фирмата производител, за ремонт на конкретната подемно-транспортна техника, монтирана на пътни транспортни средства</p> <p>8.3. Попълва и оформя техническа документация за извършената работа</p>
<p>9. Работи с подемно-транспортна техника, монтирана на пътни транспортни средства</p>	<p>9.1. Извършва операциите преди и след работа, предвидени в инструкцията за експлоатация на съответната подемно-транспортна техника</p> <p>9.2. Спазва изискванията на строителния проект при строително-монтажни работи с подемно-транспортна техника</p> <p>9.3. Използва и спазва инструкцията, предоставена от фирмата производител, за експлоатация на конкретната подемно-транспортна техника, монтирана на пътни транспортни средства</p> <p>9.4. Придвижва пътно транспортно средство, на което е монтирана подемно-транспортна техника, след завършване на работата на обекта, като спазва правилата за безопасно движение по пътищата</p>
<p>Специфични за специалност 5250602 "Подемно-транспортна техника с електрозадвижване"</p>	
<p>10. Провежда техническо обслужване на подемно-транспортна техника с</p>	<p>10.1. Спазва инструкциите, предоставени от фирмата производител, относно периода и съдържанието на техническото обслужване</p>

електрозадвигване	10.2. Извършва операциите от техническото обслужване, специфични за съответната подемно-транспортна техника с електрозадвигване
	10.3. Прави техническо обслужване на елементите от
	електрообзавеждането на подемно-транспортна техника 10.4. Извършва операциите от техническото обслужване на ходовата част, специфични за подемно-транспортна техника с електрозадвигване
11. Извършва ремонт на подемно-транспортна техника с електрозадвигване	11.1. Открива и отстранява дефекти по елементите и механизмите на ПТТ с електрозадвигване 11.2. Спазва инструкцията, предоставена от фирмата производител, за ремонт на конкретната ПТТ с електрозадвигване 11.3. Попълва и оформя техническа документация за извършената работа
12. Работи с подемно-транспортна техника с електрозадвигване	12.1. Извършва операциите преди и след работа, предвидени в инструкцията за експлоатация на съответната подемно-транспортна техника 12.2. Използва и спазва инструкцията, предоставена от фирмата производител, за експлоатация на конкретната подемно-транспортна техника с електрозадвигване
Специфични за специалност 5250603 "Пристанищна механизация"	
13. Провежда техническо обслужване на подемно-транспортна техника от пристанищната механизация	13.1. Спазва инструкциите, предоставени от фирмата производител, относно периода и съдържанието на техническото обслужване 13.2. Извършва операциите от техническото обслужване, специфични за съответната подемно-транспортна техника от пристанищната механизация 13.3. Прави техническо обслужване на елементите от електрообзавеждането на подемно-транспортна техника
14. Извършва ремонт на подемно-транспортна техника от пристанищната механизация	14.1. Открива и отстранява дефекти по елементите и механизмите на подемно-транспортна техника от пристанищната механизация 14.2. Спазва инструкцията, предоставена от фирмата производител, за ремонт на конкретната подемно-транспортна техника от пристанищната механизация 14.3. Попълва и оформя техническа документация за извършената работа
15. Работи с подемно-транспортна техника от пристанищната механизация	15.1. Извършва операциите преди и след работа, предвидени в инструкцията за експлоатация на съответната подемно-транспортна техника 15.2. Използва и спазва инструкцията, предоставена от

	фирмата производител, за експлоатация на конкретната подемно-транспортна техника от пристанищната
	механизация

5. Изисквания към материалната база

5.1. Учебни кабинети

Обучението по теория се провежда в учебни кабинети, обособени за всеки предмет или за няколко предмета в зависимост от възможностите на обучаващата институция. Препоръчва се обзавеждането на учебни кабинети по следните предмети: здравословни и безопасни условия на труд; техническо чертане; техническа механика и материалознание; електротехника, електроника и електрообзавеждане на подемно-транспортна техника; подемно-транспортна техника и товароподемни механизми.

5.1.1. Основно оборудване: учебни маси, столове, учебна дъска, платно за прожектиране, технически средства и аудио-визуална техника.

5.1.2. Учебни пособия: съобразно учебното съдържание по съответния предмет - табла; схеми; каталози; инструкции; справочници; технически паспорти; видеофилми; програмни продукти; макети; реални образци на елементи и възли от подемно-транспортна техника, фирмени материали за новости в подемно-транспортна техника.

5.2. Учебни работилници

В учебните работилници се провежда обучението по учебна практика. Необходимо е да отговарят на нормативните изисквания за практическо обучение по: общопрофесионални умения, товароподемни механизми, автотранспортна техника, обслужване и ремонт на подемно-транспортна техника. Учебните работилници трябва да разполагат с работни места за всички обучавани и едно за обучаващия. Работното място на обучавания трябва да е в съответствие с нормативите за извършване на съответната дейност и с методическите изисквания.

Работилниците да са снабдени с оборудване и учебни помагала съобразно учебното съдържание на съответната учебна практика:

5.2.1. Оборудване: инструменти, уреди, приспособления, стендове, агрегати, необходими за изпълнение на трудовите дейности; работни маси; столове (пейки) за обучаваните по време на инструктажите; металорежещи и металообработващи машини; повдигателни съоръжения; противопожарни средства.

5.2.2. Учебни пособия: елементи и възли от подемно-транспортна техника, макети, табла, схеми, каталози, инструкции, справочници, технически паспорти и др.

При практическото обучение се използват конструкционно-ремонтни и експлоатационни материали, които е необходимо да се съхраняват в съответна складова база: за резервни части, за инструменти, за горивно-смазочни материали и други, оборудвана съгласно изискванията за безопасност.

Организирането и провеждането на практическото обучение може да се извършват и в учебно-производствени бази на фирми, чиято дейност съответства на учебното съдържание съгласно предвидените в ЗПОО възможности.

5.3. Машинен парк и учебен полигон

За правилно и безопасно провеждане на учебната практика по технология на работа с подемно-транспортна техника е необходимо обучаващата институция да разполага с учебен полигон и подемно-транспортна техника съобразно специалността, по която обучава, и изискванията на съответните наредби, посочени в т. 2 "Описание на професията", за придобиване на правоспособности за управление на товароподемни кранове, подвижни работни площадки, електрокари и мотокари. Обучението за придобиване на правоспособност за управление на МПС от съответните категории да се провежда от лицензиран център съобразно изискванията на Наредба № 37 от 2002 г., издадена от министъра на транспорта и съобщенията (ДВ, бр. 82 от 2002 г.), за условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на МПС и условията и реда за издаване на разрешение за тяхното обучение. Организирането и провеждането на обучението по учебната практика по технология на работа с подемно-транспортна техника може да се извършват с машини на фирми съгласно предвидените в ЗПОО възможности или на учебния полигон на обучаващата институция.

6. Изисквания към обучаващите

Професионалната подготовка по професията "Монтьор на подемно-транспортна техника" се извършва от лица с образователно-квалификационна степен "магистър", "бакалавър" по специалности от професионални направления "Транспорт, корабоплаване и авиация", "Машинно инженерство", "Общо инженерство", "Материали и материалознание", "Електротехника, електроника и автоматика" от област на висше образование "Технически науки" и по специалности от професионални направления "Икономика" от област на висше образование "Социални, стопански и правни науки" от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с ПМС № 125 от 2002 г. (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), и съответстващи на учебните предмети (модули) от задължителната професионална подготовка.

За практическото обучение по придобиваните правоспособности лицата трябва да притежават съответната правоспособност от същата или по-висока степен.

По изключение преподаватели по практика за придобиване на правоспособност могат да бъдат и лица с най-малко средно образование и степен на правоспособност, по-висока или равна на правоспособността, за която се провежда обучението, и с професионален опит не по-малък от 5 години.